

Özelde Çalışan Hekimlerin Sağlık Koşulları ve Sağlık Güvenliği

“Hekimin hasta olma hakkı var mı ?”

Doç.Dr. Arda Saygılı
İstanbul Tabip Odası

Hekim hasta olur mu ?

- Mesleki hastalıklar
- Bulaşıcı, kimyasal, fiziksel hastalıklar
- İş kazaları
- Hekime yönelik şiddet, mobbing
- Tükenmişlik sendromu

•

- Türkiye'de hekimlerin sağlık durumu ?

HEKİMLERİN MESLEK RİSKLERİ

• Bulaşıcı hastalıklar

- ABD’de yayımlanan 1983 tarihli rapor sağlık çalışanlarının diğer sivil çalışanlara göre enfeksiyon hastalıklarına 10 kat daha fazla
- Ülkemizde toplumda Tbc insidansı 100 000’de 34 iken sağlık çalışanlarında 100 000’de 96 bulunmuştur

• Kimyasal ajanlar

- Anestezik gazlar
- Sitotoksik maddeler
- Sterilizasyonda kullanılan maddeler

• Fiziksel ajanlar

- Radyasyon, elektrik, gürültü,
- kanserojen ajanlar,
- kötü havalandırma
- aydınlatma düzeyi

HEKİMLERİN MESLEK RİSKLERİ

Table 2. Univariate analysis of the HCWs who had sharp injuries in the last 6 months

	Number of HCWs sharp injured in the last 6 months N = 214 (%)	P value for the sharps injuries in the last 6 months
Female	167 (78)	.004
Mean age (standard deviation)	29	<.001 (Student t test)
Mean duration of work (tenure on the job)	7 years (0.1-30)	<.001 (Student t test)
Profession		
Nurses	136 (64)	
Physicians	67 (31)	
Nurse assistants	6 (3)	
Others	5 (2)	
Departments		
Surgical wards	92 (42)	<.001 (χ^2 , reference to other clinics)
Internal medicine wards	60 (28)	
ICU	23 (11)	
Operating room	14 (7)	
Others	25 (12)	
Hours of being at work		
0-4 hours	55 (26)	
4-8 hours	89 (42)	
8-12 hours	24 (11)	
>12 hours	46 (21)	.073 (χ^2 , reference work <12 hours)
Number of the injuries		
Only one	127 (59)	
2	40 (19)	
3	19 (9)	
More than 3	28 (13)	
Recapping the needle as the cause of injury	97 (45)	

HEKİMLERİN MESLEK RİSKLERİ

- Nasıl korunacağız?

Sağlık Çalışanlarının Meslek Riskleri

hepimiz çalışınız, hepimizin sorunu

hekim, hemşire, bilgi işlem çalışanı, sağlık memuru, laboratuvar çalışanı, diğ. hekim, temizlik işçisi, eczacı, şirket elemanı, biyolog, sorunlu hekim, asistan, güvenlik görevlisi, elektrik teknisyeni, büro elemanı, müdür yardımcısı, başhekim, çamaşhane çalışanı, hekim, yemekhane çalışanı, hekim, hemşire, bilgi işlem çalışanı, sağlık memuru, laboratuvar çalışanı, diğ. hekim, temizlik işçisi, eczacı, şirket elemanı, biyolog, sorunlu hekim, asistan, güvenlik görevlisi, elektrik teknisyeni, büro elemanı, müdür yardımcısı, başhekim, çamaşhane çalışanı, hekim, yemekhane çalışanı, hekim, hemşire, bilgi işlem çalışanı, sağlık memuru, laboratuvar çalışanı, diğ. hekim, temizlik işçisi, eczacı, şirket elemanı, biyolog, sorunlu hekim, asistan, güvenlik görevlisi, elektrik teknisyeni, büro elemanı, müdür yardımcısı, başhekim, çamaşhane çalışanı, hekim, yemekhane çalışanı, hekim, hemşire, bilgi işlem çalışanı, sağlık memuru, laboratuvar çalışanı, diğ. hekim, temizlik işçisi, eczacı, şirket elemanı, biyolog, sorunlu hekim, asistan, güvenlik görevlisi, elektrik teknisyeni, büro elemanı, müdür yardımcısı, başhekim, çamaşhane çalışanı, hekim, yemekhane çalışanı, hekim, ...

çözüm hepimize bağlı

Hekimlerin Sağlığı - Fransa

Les statistiques de la CARMF, assez stables d'une année sur l'autre, permettent une évaluation approximative des types de pathologies puisque , en 2005 :

- **3 ay işe ara verme nedeni (CARMF 2005)**
 - **Kanser** % 27,6
 - **Psikiatrik nedenler** %18,5
 - **Travma** %12,4
 - **Kardiyo-vasküler nedenler** % 10,5
 - **Diğer** %30,5
- **quant aux bénéficiaires de pensions d'invalidité,**
 - affections cancéreuses : 9,9 %
 - affections psychiatriques : 37,9 %
 - affections neurologiques : 13,2 %
 - affections cardio-vasculaires : 14,1 %
 - autres : 24,9 %

Hekimlerin Sağlığı - Fransa

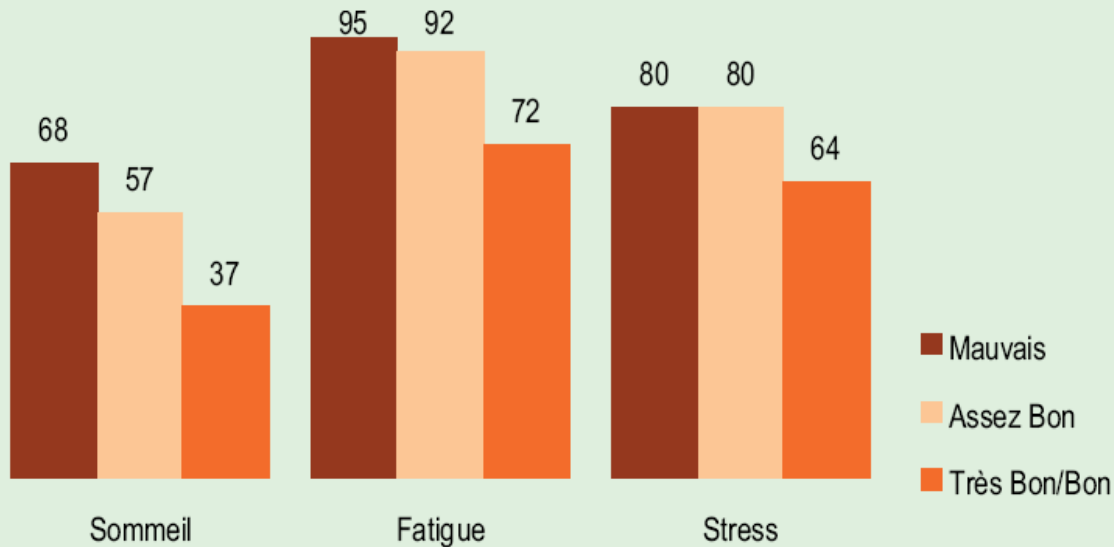
Fransa'da serbest çalışan hekimlerin

- % 14'ünün ölüm nedeni intihar (CNOM, 2003)
- % 38'u psikiatrik sorun yařamakta (CARMF, 2005),
- % 47'sinde mesleki yorgunluk veya tükenmişlik sendromu belirtileri göstermekte (URML Bourgogne 2001, Poitou-Charente 2003 et Champagne-Ardenne 2004),
- % 53' kendisini tükenmişlik sendromu tehtidinde görmekte (URML IDF,2007)
- % 96'sı bürokratik kağıt işleri ile uğraşmanın mesleki yorgunluğun ilk nedeni olarak görmekte (URML IDF, 2007).

Hekimlerin Sağlığı - Fransa

- Depresyon : Topluma göre 2 kat daha fazla.
- İntihar
 - risk* X 1,41 erkek X 2,27 kadın (iki meslek olgusu ?)
 - Schernhammer ES, Colditz GA Suicide rates among physicians: a quantitative and gender assessment (meta-analysis) Am J Psychiatry 2004;161:2295-302
 - Hekimlerde oran 14%, genel popülasyonda oranı:5,9%
 - Y Leopold (CNOM). 2003

tat de sante dclare et symptomes ressentis par les medecins généralistes du panel

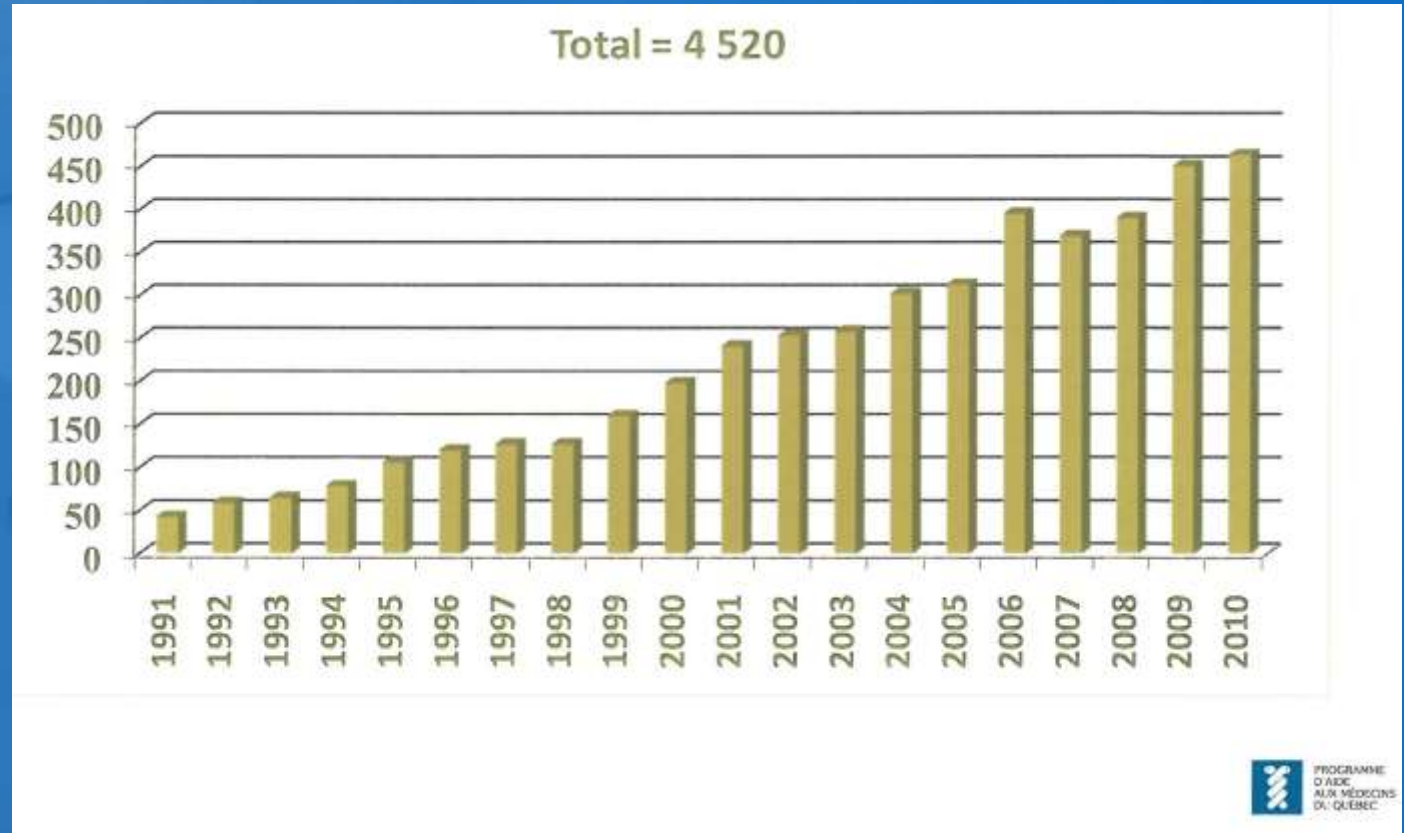

Sources • DREES, URML, FNORS – Panel d'observation des pratiques et des conditions d'exercice en médecine générale, novembre 2008

Hekimlerin sağlığı heryerde tehtid altında

- ABD : 30-40% tükenmişlik sendromu/ burnout
- Kanada :
- **PAMQ**

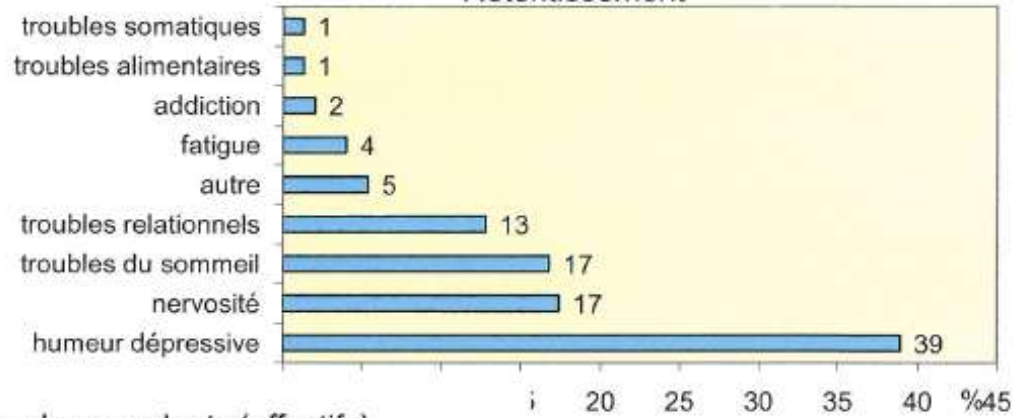

Hekimlerin sağlığı heryerde tehtid altında

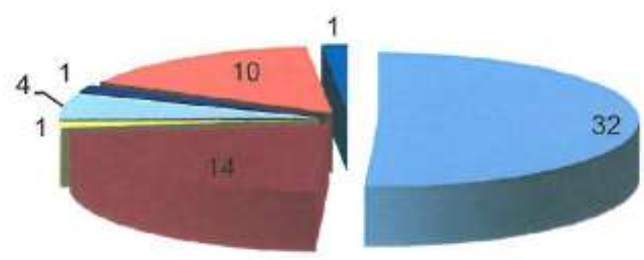

Bilan quantitatif 2005-2009

Retentissement

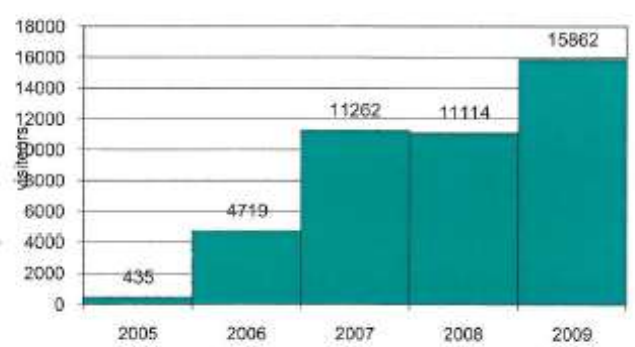

Orientation des appelants (effectifs)

- psychothérapie (psy en libéral)
- association (Balint, FMC)
- hôpital
- réseau Victimo
- conseil de l'ordre
- consultation médicale
- autre

Evolution du trafic du site www.aapml.fr depuis 2005

Katalan çözümü : 2007'de sağlık emekçileri hastanesi

Bilan du PAIMM

jusqu'au 30 septembre 2010

- 1.606 docteurs malades traités.
- Sexe:
 - Hommes: 56 %
 - Femmes: 44 %
- Moyenne d'âge:
 - 72 % entre 35 et 55 ans
 - 41 % entre 40 et 50 ans
- 132 Contrats Thérapeutiques avec la collaboration de l'OM correspondante (6 %)
- 44 collaborations avec la psychiatrie privée (5 %)

European Association for Health Physicians (EAPH)

<http://www.eaph.eu/> et de tous ceux intéressés par ce

İTO ÖHK “Özel Sağlık Sektöründe Çalışan Hekimlerin Sağlık/Güvenlik Koşulları” Anketi Kasım 2011

- Anket soruları internet üzerinden 639 kişi tarafından cevaplandı.
- %34’ü kadın, % 66’ü erkek

- Yaş dağılımı

– Yaş aralığı	Cevap	Yüzde
– 20 – 30	12	2%
– 30 – 40	176	28%
– 40 – 50	264	41%
– 50 – 60	140	23%
– 60 – 70	37	6%

- **Hekimlerin uzmanlık alanları**
 - %37 dahili
 - %39 cerrahi
 - %24 diğer
- **Çalışma biçimleri:**
 - 74.18% Tam gün,
 - 18.78% Tam gün ve 1 kısmi
 - 32% Tam gün ve 2 kısmi

Özelde hekimin sosyal güvenliği

- Sağlık güvencesi
 - % 92'nin sağlık güvencesi var
 - % 8'nin yok
- Sağlık güvence biçimleri
 - % 80 Yanlızca SGK
 - % 20 Özel sağlık sigortası
 - %7. Özel sağlık sigortası Ayaktan-Yatarak
 - %13 Özel sağlık sigortası Yatarak

Özelde Hekimlerin çalışma süreleri

- İTO ÖHK anketi ' Ekim 2010 (n: 846)
- Çalışma süresi
 - 35-40 saat %22
 - 41-45 saat %20
 - 46-50 saat %27
 - 51-55 saat %17
 - 56s.veüzeri %14

- İTO ÖHK anketi ' Kasım 2011 (n: 639)
- Günlük ortalama çalışma süresi:
 - 4 - 6 saat % 5.01
 - 6 - 8 saat % 22.85
 - 8 - 10 saat % 53.36
 - 10 ve üzeri % 17.21

- Hafta sonu (Cumartesi) çalışıyor musunuz?

- Hayır %20

- **Evet % 80**

- 4-6 saat 55.69%
- 6-8 saat 25.69%
- 8-10 saat 12.94%
- 10-12 5.69%

- Kurumunuz resmi tatillerde çalışmanızı istiyor mu?

- **Evet 52%**

- Hayır 27%

- Bazen 21%

- Günlük çalışmanız içinde düzenli öğle tatili ve dinlenme arası var mı?

- Evet 36.78%

- **Hayır 61.19%**

- Yıllık izin kullanıyor musunuz?

- **Hayır 13%**

- Evet 87%

- 5-10 gün 20.84%
- 10-15gün 46.07%
- 15-20 gün 21.39%
- 20-30 gün 11.52%

- Fazla mesai yapıyor musunuz?

- Hayır 53.21%

- **Evet 44.60%**

- 5 - 10 saat (aylık) 40%
 - 10 - 20 Saat 30.53%
 - 20 – 40 saat 15.09%
 - 40 saat ve üzeri 13.68%

Çalışma koşulları

- Çalışma koşullarınız ve mesleki uygulama alanlarınız ergonomik açıdan uygun mu?
 - Evet 40.22%
 - Kısmen 43.19%
 - Hayır 14.71%
- Çalışma yeriniz gün ışığı alıyor mu?
 - Evet 56%
 - Yetersiz 19%
 - Hayır 24%

- Çalıştığınız alanda radyasyon etkisinde kalıyor musunuz?
 - Hayır 83.10%
 - Evet 14.87% (95 Kişi)
 - 4 - 6 saat/gün 67.37%
 - 6 - 8 s/g 11.58%
 - 8 - 10 s/g 16.84%
 - 10 - 12 s/g 3.16%
- % Radyasyon izni kullanıyor musunuz?
 - Evet (Y) 40. 63%

Kurumlar ve İşyeri Hekimliği

İşyeri Sağlığı ve Güvenliği

- Kurumunuzda kaç kişi çalışıyor?
 - 10 – 50 24.10%
 - 50 – 75 10.17%
 - 75 – 100 8.61%
 - 100 ve üzeri 54.30%
- Çalıştığınız kurumda “işyeri hekimi” var mı?
 - Evet 38 %
 - Hayır 46%
 - Bilgim yok 16%

- Çalıştığınız kurumda “İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulu” var mı?
 - Evet 22.69%
 - Hayır 41.31%
 - Bilgim yok 33.65%
 - Cevap yok 2.35

Meslek hastalıkları ve riskleri

- Sağlık çalışanı olarak “meslek hastalıkları ve riskleri” konusunda bilginiz var mı?
 - Evet 61%
 - Hayır 10%
 - Yetersiz 28%
- Kurumunuz meslek hastalıklarına ve risklerine karşı koruyucu önlemler alıyor mu?
 - Evet 32%
 - Yetersiz 34%
 - Hayır 15%
 - Bilgim yok 19%

- Kişisel olarak meslek hastalıklarına ve risklerine karşı koruyucu önlemler alıyor musunuz?
 - Evet 51%
 - Yetersiz 41%
 - Hayır 8%
- Herhangi bir “mesleki hastalık” geçirdiniz mi?
 - Evet 11%
 - Hayır 89%

Hekimleri hasta eden nedenler

- **Enfeksiyon /Bulaşıcı Hastalıklar** **42(%66)**
 - Hepatit **25**
 - Hepatit A (1 olgu)Hepatit C(1 olgu)
 - ÜSYE pnömoni **9**
 - TBC **5**
 - Tbc,enfadenit **2**
 - Diğer Viral enfeksiyonlar **3**
- **Ortopedik problemler** **17(%25)**
 - Lomber disk hernisi **8**
 - Lumbago **3**
 - Cervical herni **6**
- Kaza : kesi batma, herni (2) Hepatit (4) **7 (%1,2)**
- Psikiatrik problemler **4 (0,6)**
- Kanser **2**
- Göz ,keratokonjonjoktivit **2**
- Varis nedeniyle opereasyon **2**
- Saldırı **2**
- Neurolojik : Halotan ensafalopatisi **1**

Çalışan Güvenliği Komitesi

- Kurumunuzda “Hasta ve Çalışan Güvenliđinin Sağlanmasına Dair Yönetmelik” kapsamında “Çalışan Güvenliği Komitesi” var mı?
 - Hayır % 45.38
 - Evet % 15.81
 - Bilgim yok % 36.93
- Periyodik sağlık kontrolleri yaptırıyor musunuz?
 - Evet 33%
 - Hayır 33%
 - Bazen 34%

To out, or burn out

- Stres
- Akut sıkıntıda olan hastaya yardımcı olamamak ve hastaların düzelmediğini izlemek
- Kronik, çaresiz ve ölen hastalarla çalışmanın kendine özgü koşulları

Çalışma ortamına ve yönetime ait nedenler

1. Aşırı iş yükü ve dinlenme zamanlarının az olması,
2. Hastaların gereksinimlerinin finansal, bürokratik ve idari nedenlerden dolayı karşılanamaması,
3. Önderlerin yetersizliği, denetim yetersizliği ya da her ikisi,
4. Yetersiz uzman eğitimi ve yönlendirme,
5. Yaptığı işi kontrol etme ya da etkileme duygusundan yoksun olma,
6. Çalışanlar arasında destek ve sosyal ilişkilerin olmaması,
7. Aşırı zor ve yoğun hastalardan oluşan iş ortamı,
8. Kağıt işi ve bürokratik işlerin çok zaman alması

Tükenmişlik sendromu/burn-out)
olduğunuzu hissettiğiniz oluyor mu?

Evet 69,7%

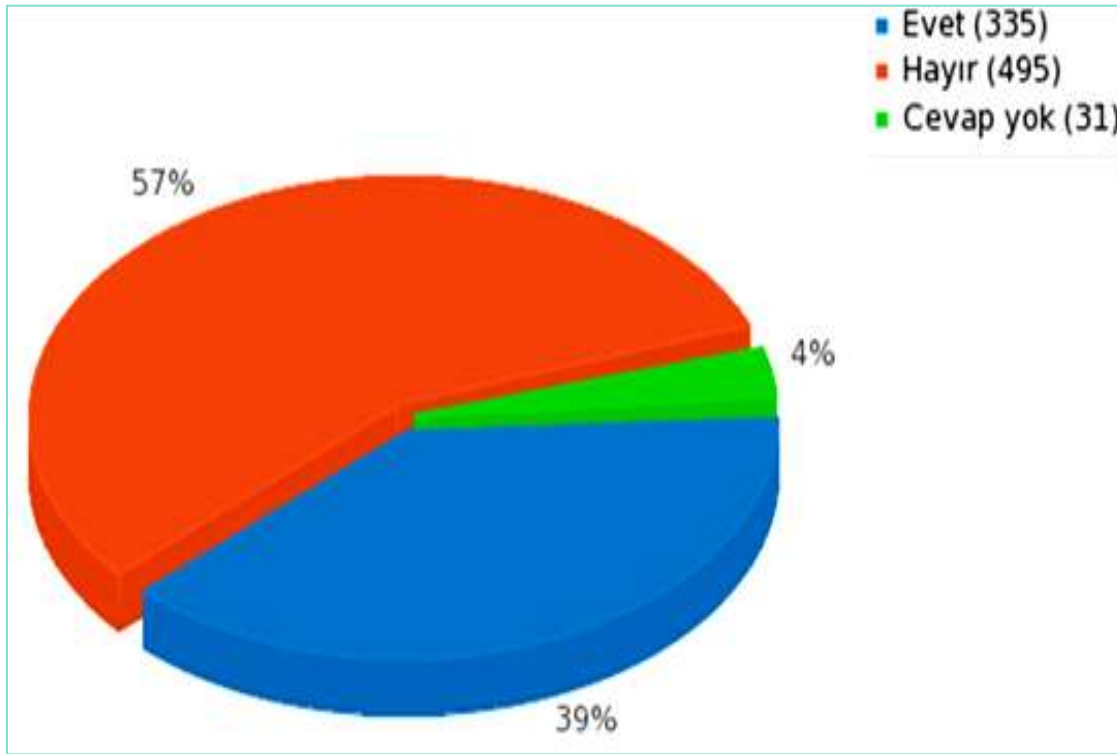
Hayır 30,3%

Mesleki stres ve kaygılar

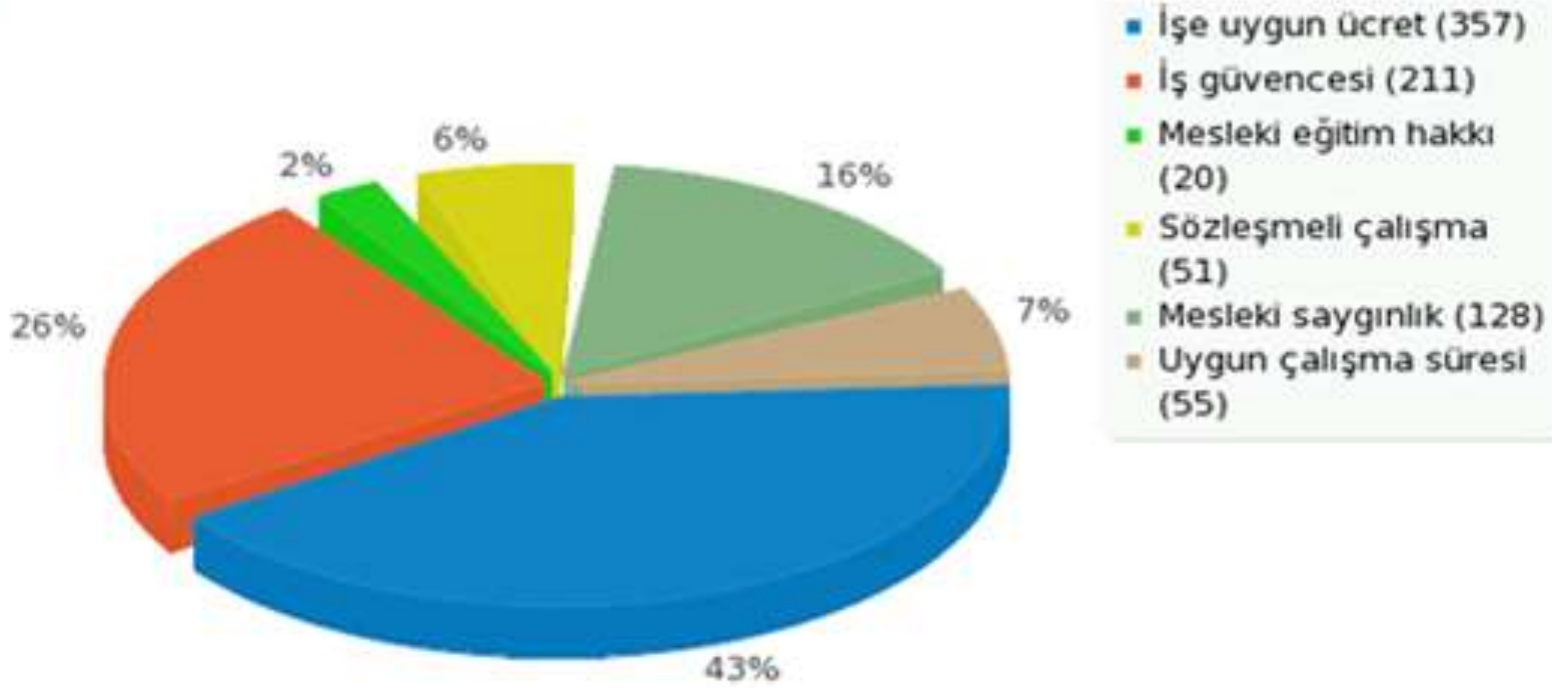

- Son 5 yılda özlük haklarınızda kayıplar yaşadınız mı?

Özlük hakları ile ilgili öncelik sıralaması yapar mısınız? (Birden altıya doğru sıralayın)[Sıralama 1]

Cevap	Sayı	Yüzdelerik
İşe uygun ücret (A1)	357	43.43%
İş güvencesi (A2)	211	25.67%
Mesleki eğitim hakkı (A3)	20	2.43%
Sözleşmeli çalışma (A4)	51	6.20%
Mesleki saygınlık (A5)	128	15.57%
Uygun çalışma süresi (A6)	55	6.69%

Tükenmişlik sendromu etkenleri

Kurumu

Çalışma koşullarınızda karşılaştığınız sorunların çözümünde kurum yöneticileri görüş ve önerilerinizi dikkate alıyor mu?

Cevap

Sayı

Yüzdeler

Evet (A1)

199

23.11%

Hayır (A2)

154

17.89%

Kısmen (A3)

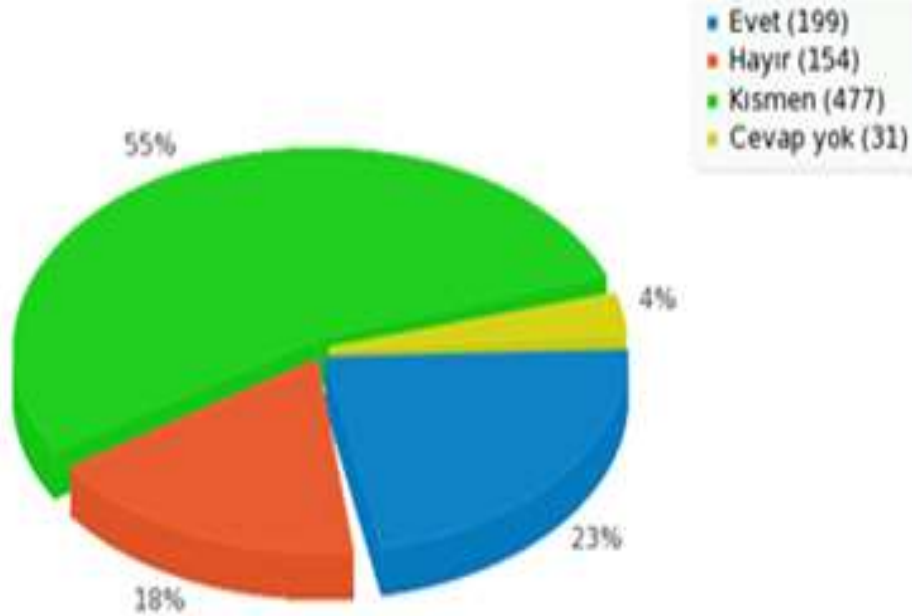
477

55.40%

Cevap yok

31

3.60%

Psikolojik baskı (Mobbing)

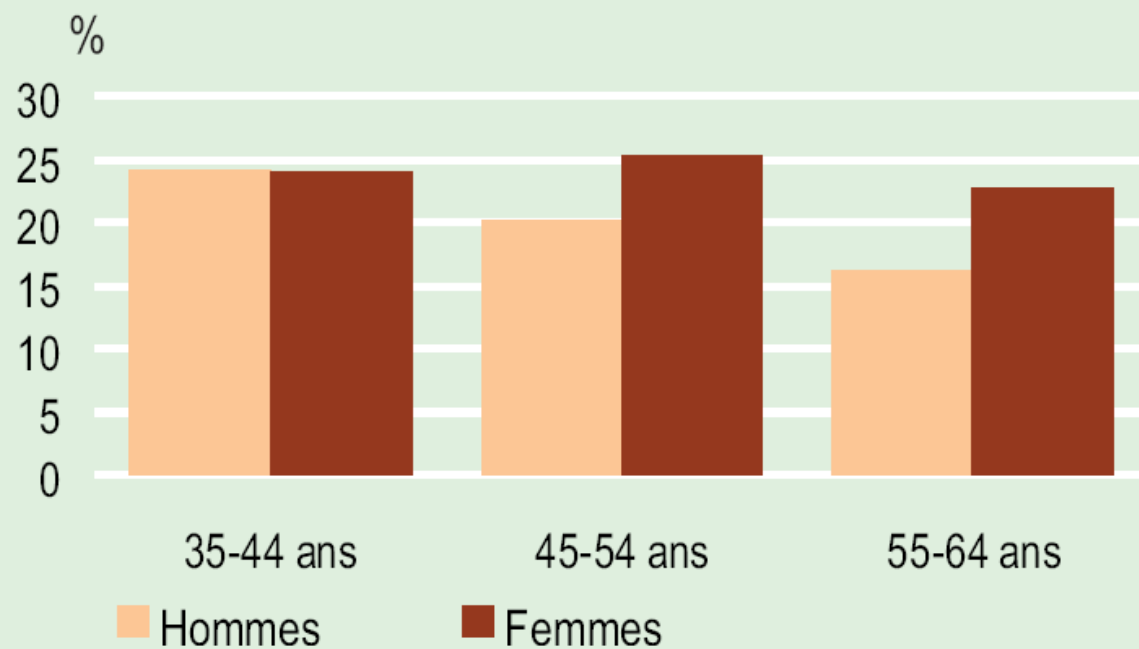
Kurumunuzun kendinize ve diğer bir hekime psikolojik baskı (mobbing) uyguladığını düşünüyormusunuz?

	2010	2011
Hayır	%47	%42.72
Evet	%23	%42.25
Nadiren	%26	
Bilgim yok		12.99%

Hasta ve hasta yakınları tarafından şiddete (hakaret, yaralama, cinsel taciz vd) maruz kaldınız mı?

Evet 48 %

Hayır 52%

Sources • DREES, URML, FNORS – Panel d'observation des pratiques et des conditions d'exercice en médecine générale, novembre 2008

Dünyanın en kötü işini yapıyorum

Dalga mı Geçiyorsun?

